

Hørings svar fra Nittedal kommune vedrørende forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

---

- Å endre reglene om krav om relevant kompetanse i undervisningsfag
- Å klargjøre hvilke avgjørelser i skolesammenheng som barneverntjenesten har rett til å ta på vegne av barnet når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet
- Å endre navnet på faget religion, livssyn og etikk (RLE) og innføre en bestemmelse om tidsbruk knyttet til kristendoms kunnskap i læreplanen i faget

Å endre reglene om krav om relevant kompetanse i undervisningsfag

Nittedal kommune er positiv til at det nå ikke lenger kun stilles krav til kompetanse ved tilsetting av lærere, men at det også stilles krav til kompetanse for å undervise i fagene.

Vi vet at læreren er den viktigste faktoren for elevenes læring. Dette innebærer at læreren i tillegg til å være en dyktig klasseleder, må ha de nødvendige faglige kvalifikasjonene i faget han/ hun underviser i. At lærerne har fordypning i faget de skal undervise i, er et skritt i riktig retning.

Når Nittedal kommune ikke støtter forslaget om å fjerne bestemmelsen om at loven skal ha tilbakevirkende kraft, er begrunnelsen flere.

Nittedal erfarer at det i dag er krevende å få tak i lærere med relevant kompetanse. I løpet av de neste ti årene går mange av dagens lærere av med pensjon. Dette kan medføre ytterligere vansker med å få tak i kvalifiserte pedagoger.

Mange av dagens «seniorpedagoger» (50+) er dyktige undervisere i sitt fag. De har høy realkompetanse gjennom erfaring, etterutdanning, kurs m.m. Hvis man har et ønske om å stimulere til at disse står lenger i jobb, kan kravet om videreutdanning medføre at de velger å avslutte yrkeskarrieren tidligere enn egentlig planlagt. Dette kan gjøre det ytterligere problematisk for skoleeier å få tak i relevant kompetanse framover.

Nittedal kommune er opptatt av at lærerne skal ha god kompetanse i fagene de underviser i og har prioritert å ha lærere på videreutdanning i regi av strategien Kompetanse for kvalitet gjennom hele strategiperioden.

Inneværende år har Nittedal kommune lærere på videreutdanning innen både vikarordningen og stipendordningen. Både skoleeier og rektorer forsøker å strekke seg langt for at de som søker, kan prioriteres. Samtidig uttaler rektorer bekymring for

at det er vanskelig å finne gode erstattere for lærerne på videreutdanning og at kvaliteten på opplæringen kan svekkes.

Konklusjon

Nittedal kommune er positiv til at lærere skal ha faglig fordypning i fagene de underviser i, men mener lærerdekningen framover kan bli problematisk dersom loven gis tilbakevirkende kraft. Det er viktig å beholde lærere med lang og bred erfaring i skolen. Nittedal kommune støtter derfor ikke endringsforslaget.

Å klargjøre hvilke avgjørelser i skolesammenheng som barneverntjenesten har rett til å ta på vegne av barnet når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet

Nittedal kommune er enig i alle departementets vurderinger. I forslaget ligger det en tydeliggjøring av ansvaret i forhold til saker knyttet til skolegang ved en plassering i henhold til §§ 4-6,2.ledd, 4-8 eller 4-12. Dette ansvaret er forenlig med det som naturlig ligger i omsorgsansvaret (det å skulle ha den daglige omsorgen for et barn) ved et begrenset foreldreansvar. Forslaget innebærer at samtykkekompetansen i skole spørsmål tillegges omsorgsansvaret, noe som også kan forenkle samarbeidet mellom barnevern/skole. De foreslåtte endringene gir barnevernet mindre administrativt arbeid og fører ikke til vesentlige økonomiske konsekvenser for barnevernet. Nittedal kommune stiller seg på bakgrunn av dette positive til forslaget om endringene i opplæringsloven knyttet til barn under omsorg.

Nittedal kommune savner imidlertid belyst ytterligere tre problemstillinger i tilknytning til dette med foreldresamtykke.

1. Fritak for vurdering med karakter.
2. Gå om igjen ett år
3. Få ett år ekstra i grunnskolen, pga. tidligere mangelfull skolegang.

Nittedal kommune antar at departementet også ved disse problemstillingene mener at dette er opp til barnevernet eventuelt fosterforeldrene, dersom barnevernet delegerer til disse. Dette dreier seg om en vurdering som må tas basert på tett og daglig kjennskap til elevens faglige fungering. Særlig er spørsmålet om fritak for vurdering med karakter en relativt hyppig problemstilling, selv om skole og PPT alltid forsøker å gjøre alt hva de kan for å ikke måtte gå for en slik løsning.

Konklusjon

Nittedal kommune støtter departementets forslag til tydeliggjøring av lovverket slik at samarbeidet mellom skole og barnevern og barnevern og biologiske foreldre ikke kompliseres på grunn av uklarheter.

Å endre navnet på faget religion, livssyn og etikk RLE og innføre en bestemmelse om tidsbruk knyttet til kristendomskunnskap i læreplanen i faget

Vedrørende navneendring

Som det går fram av høringsnotatet, har det siden KRL faget ble innført i norsk skole 1997 og fram til lovendringen i 2008 da fagets navn ble endret til RLE, vært mye uro rundt faget. Etter de siste endringene i fritaksreglene og navneendringen i 2008, har det blitt ro rundt faget. Dagens navn på faget signaliserer at faget inkluderer alle elever uansett tro og livssyn. Nittedal kommune mener at det er en fare for at fremheving av kristendommen vil oppleves støtende for mange elever og foresatte og at deres tro og livssyn blir sett på som annenrangs i forhold til kristendommen.

Vedrørende tidsbruk i faget

I følge høringsnotatet er formålet med endringsforslagene å sikre at kunnskap om kristendommen har en sentral plass i faget og sikre like rammer for undervisningen i faget. For å oppnå dette foreslår departementet å fastsette et krav om at om lag halvparten av undervisningstiden brukes på kristendomskunnskap.

Som påpekt i høringsnotatet inneholder faget flere kompetansemål knyttet til kristendomskunnskap enn for hver av de øvrige religionene, livssyn, filosofi og etikk. Kristendommen har allerede en kvantitativ større plass i faget og å fastsette en tidsbruk er etter Nittedal kommunes vurdering unødvendig.

Høringsnotatet drøfter hvordan endringsforslagene kan forsvares opp mot Norges folkerettslige forpliktelser, men sier ikke noe om hvilke konsekvenser endringsforslagene vil få i forhold til tilpasset opplæring og vurderingsforskriften.

Lærernes undervisning i RLE som i de øvrige fagene er styrt av kompetansemålene i faget og elevenes evner, forutsetninger, kunnskaper og ferdigheter knyttet opp mot kompetansemålene.

Underveivurdering skal i følge forskrift til opplæringsloven brukes som redskap i læringsprosessen, som grunnlag for tilpasset opplæring og bidra til at eleven øker kompetansen i faget. Sluttvurderingen i faget skal gi informasjon om kompetansen til eleven ved avslutningen av opplæringen i faget.

Grunnlaget for sluttvurderingen i alle fag, inkludert RLE, er de samlede kompetansemålene i læreplanen for faget slik de er fastsatt i læreplanverket. Lærerens samfunnsoppdrag er å sikre at elevene ved slutten av skoleløpet har opparbeidet seg tilstrekkelig kompetanse knyttet til alle kompetansemålene i faget som grunnlag for vurdering. I praksis betyr dette at hvis læreren oppdager at elevene har for lite kunnskap om for eksempel jødedommen, må dette være styrende for lærerens undervisning, ikke tidsbruken i de enkelte emnene.

Etter Nittedal kommunes vurdering vil tidsbruk begrense lærerens handlingsfrihet i å legge opp opplæringen med utgangspunkt i elevenes behov sett i lys av kompetansemålene i faget.

Etter Nittedal kommunes vurdering vil innføring av tidsbruk knyttet til bestemte kompetansemål, sette RLE faget i en særstilling og svekke grunnlaget for at faget skal være et ordinært fag på lik linje med de øvrige fagene.

Etter Nittedal kommunes vurdering kan endringsforslagene medføre at antall elever og foresatte som søker fritak, kan øke. Dette medfører økt byråkratisering og tidstyver for læreren. Faget vil ikke lenger oppleves samlet slik en av intensjonene er.

Konklusjon

Nittedal kommune mener dagens RLE fag med de endringer som ble gjort vedrørende fritaksregler og navneendring i 2008 har medført ro rundt faget og at faget nå fungerer etter hensikten. Nittedal kommune støtter ikke de foreslåtte endringsforslagene.